

SLUŽBA ZA REVIZIJU FINANSIRANJA POLITIČKIH STRANAKA

Na osnovu člana 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka (“Službeni glasnik BiH” broj 95/12), člana 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka (“Službeni glasnik BiH” broj 96/13), a u skladu sa članom 18. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka (“Službeni glasnik BiH”, broj: 103/08), izdajem

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2013. GODINU STRANKE DEMOKRATSKE AKTIVNOSTI

Broj: 03-07-6-320/14
Sarajevo, 02. juli 2015. godine

SADRŽAJ

MIŠLJENJE REVIZORA	3
1. UVOD	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE	4
3. OPIS REVIZIJE	5
Predmet revizije	5
Cilj revizije.....	5
Obim revizije.....	5
4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE	5
5. NALAZI I PREPORUKE	5
5.1. NALAZI.....	5
5.2. PREPORUKE	9

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka izvršila je reviziju godišnjeg finansijskog izvještaja Stranke demokratske aktivnosti za 2013. godinu.

Rukovodstvo stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, te uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje na osnovu revizije koju smo izvršili.

Reviziju smo obavili u skladu sa revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način da prikupimo dovoljno dokaza koji nam, u razumnoj mjeri, pružaju garancije da je stranka postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Revizija je na osnovu uzoraka ispitivala značajne transakcije koje potvrđuju iznose u finansijskim izvještajima, ocjenu računovodstvenih načela prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja i postupanje u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Utvdili smo da Stranka demokratske aktivnosti u izvještajnom periodu nije postupila u skladu sa odredbama člana 5. stav (4), člana 11. i člana 12. stav (1), stav (3) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Prema našem mišljenju, osim navedenog, revidirani finansijski izvještaj ukazuje da je Stranka demokratske aktivnosti u 2013. godini postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

1. UVOD

Služba za reviziju finansiranja političkih stranaka (u daljem tekstu: Služba za reviziju) izvršila je reviziju godišnjeg finansijskog izvještaja Stranke demokratske aktivnosti za 2013. godinu.

Revizija je preduzeta u skladu sa članom 10. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, članom 25. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Zbog činjenice da se revizija obavlja provjerama na bazi uzorka i da postoje ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Stranka demokratske aktivnosti se finansirala iz sljedećih izvora:

Red. br.	Vrsta prihoda	Iznos u KM	Učešće u uk. prih. %
1	Članarina	0,00	0,00%
2	Prilozi fizičkih lica (3-a)	23.853,57	11,37%
3	Prilozi pravnih lica (3-b)	0,00	0,00%
4	Prihodi od imovine (3-c)	0,00	0,00%
5	Prihodi od pr.lica (3-d)	0,00	0,00%
6	Prihodi od poklona (3-e)	0,00	0,00%
7	Prihodi iz budžeta (3-f)	186.013,90	88,63%
8	Prihodi od propag. (3-g)	0,00	0,00%
9	Ostali prihodi	9,08	0,00%
I	Ukupni prihodi	209.876,55	100,00%
II	Kreditno zaduženje kod banaka	0,00	0,00%
	Izvori finansiranja (I+II)	209.876,55	100,00%

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja, Stranka demokratske aktivnosti ostvarila je rashode u ukupnom iznosu od 222.187,99 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke je Stranka demokratske aktivnosti. Skraćeni naziv stranke je A-SDA.

Stranka demokratske aktivnosti upisana je u registar političkih organizacija kod Općinskog suda Bihać, rješenjem broj: 017-0-RegPo-08-000002 od 08.02.2008. godine.

Sjedište stanke je Cazinu, Cazinskih brigada bb.

Lice ovlašteno za zastupanje stranke je Nermin OGREŠEVIĆ, predsjednik.

Lice ovlašteno za podnošenje finansijskih izvještaja za 2013. godinu je Dr. sc Muhamed Alić.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2013. godinu, organizacionu strukturu Stranka demokratske aktivnosti čine:

- Centrala A-SDA u Cazinu i Tuzli,
- Kantonalni odbor A-SDA Unsko-Sanskog kantona i
- 22 niža organizaciona dijela.

3. OPIS REVIZIJE

Predmet revizije je godišnji finansijski izvještaj Stranke demokratske aktivnosti za 2013. godinu i to sljedećih organizacionih dijelova političke stranke:

- Centrala Stranke demokratske aktivnosti Cazin i Tuzla,
- Općinski odbor Stranke demokratske aktivnosti Velika Kladuša i
- Općinski odbor Stranke demokratske aktivnosti Živinice.

Cilj revizije je da se na osnovu provedenih revizijskih procedura pribave revizijski dokazi, koji će revizoru omogućiti da izrazi mišljenje o tome da li je Stranka demokratske aktivnosti u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Obim revizije finansijskih izvještaja Stranke demokratske aktivnosti obuhvata kontrolu i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava.

4. PRETHODNE KONTROLE I REVIZIJE

Služba za reviziju izvršila je reviziju i pregled finansijskih izvještaja Stranke demokratske aktivnosti u periodu od 2005. do 2012. godine, nakon čega su izdati izvještaji o reviziji, odnosno izvještaji o pregledu sa nalazima revizije, mišljenjem revizora i preporukama stranci.

Nakon izvršenog pregleda godišnjeg finansijskog izvještaja za 2012. godinu, Služba za reviziju je izdala Izvještaj o pregledu godišnjeg finansijskog izvještaja Stranke demokratske aktivnosti sa mišljenjem revizora, nalazima revizije i preporukama stranci da se ne finansira iz zabranjenih izvora, da uspostavi potpune evidencije o rashodima i obavezama i da finansijske izvještaje podnosi u formi koju je odobrila Centralna izborna komisija BiH, odnosno da prihode i rashode iskazuje na način propisan Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

Nerealizovane preporuke:

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2013. godinu, utvrđeno je da Stranka demokratske aktivnosti nije ispoštovala ranije date preporuke revizije.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1. NALAZI

- a) **Stranka demokratske aktivnosti prekršila je odredbu člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.**¹

Stranka demokratske aktivnosti nije u poslovnim knjigama evidentirala nenovčane donacije po osnovu besplatnog korištenja poslovnih prostora, čime su prekršene odredbe člana 5. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

¹ Političke partije dužne su da vode evidenciju o prijemu članarina i dobrovoljnih priloga, te da izdaju potvrde o prijemu članarina i dobrovoljnih priloga. Ovlašćeno lice u političkoj partiji uplaćuje članarinu i dobrovoljne priloge neposredno na transakcijski račun političke partije najkasnije u roku od 10 dana od dana prijema uplate.

- Na osnovu podataka koje je dostavila Općina Bosanska Krupa, utvrđeno je da je Stranka demokratske aktivnosti na osnovu Odluke Općinskog vijeća općine Bosanska Krupa od 17.11.2009. godine, koristila prostorije Općine Bosanska Krupa bez naknade.
- Općinski odbor A-SDA Ključ je na osnovu Ugovora o korištenju prostora II diletacije Doma kulture sa Udruženjem građana „Ključki biseri“ iz Ključa, koristio prostorije Doma kulture, površine 18,60 m². Prema podacima koje je dostavila Općina Ključ, prostorije koje koriste političke stranke su u vlasništvu ove općine, te su dodijeljene Udruženju građana „Ključki biseri“ iz Ključa na upravljanje.²

Stranka je korištenjem poslovnih prostora u vlasništvu pravnih lica, bez plaćanja zakupnine, primila nenovčane donacije, koje je u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i Zakonom o finansiranju političkih stranaka imala obavezu da evidentira u poslovnim knjigama i prijavi u godišnjem finansijskom izvještaju za 2013. godinu.

b) Stranka demokratske aktivnosti prekršila je odredbe člana 11. i člana 12. stav (1), stav (3) i stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Na osnovu obavljene revizije, utvrđeno je Stranka demokratske aktivnosti nije vodila poslovne knjige u skladu sa računovodstvenim propisima, odnosno nije pravilno evidentirala prihode, rashode i obaveze u poslovnim knjigama, čime je prekršila odredbe člana 11. i člana 12. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka. Obzirom da su finansijski izvještaji sačinjeni na osnovu nepotpunih evidencija, prekršene su odredbe člana 12. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka i Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka-u daljem tekstu: Pravilnik.

Stranka demokratske aktivnosti nije dostavila dokumentaciju koja je od nje zatražena tokom obavljanja revizije finansijskih izvještaja, što je suprotno odredbama člana 12. stav (4) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- (1) Revizijom je utvrđeno da je Stranka demokratske aktivnosti prihode iz budžeta iskazala u većem iznosu za 2.356,50 KM u odnosu na ostvarene, čime je prekršila odredbe člana 13. i 19. Pravilnika.

Naime, stranci su iz budžeta Općine Velika Kladuša uplaćena sredstva u iznosu od 4.714,26 KM, od čega je 2.356,50 KM preneseno na račun Kladuške stranke privrednog prosperiteta, a po osnovu učešća u Mješovitom klubu vijećnika u Općinskom vijeću općine Velika Kladuša.

Na osnovu navedenog, utvrđeno je da je Stranka demokratske aktivnosti ostvarila prihode iz budžeta Općine Velika Kladuša u iznosu od 2.356,50 KM, što je trebala i iskazati u godišnjem finansijskom izvještaju i poslovnim knjigama.

- (2) Uvidom u podatke iz Jedinstvenog registra transakcijskih računa, utvrđeno je da je Stranka demokratske aktivnosti u obrascu 2 (pregled prometa svih transakcijskih računa) iskazala transakcijski računi broj: 1321802004869397 otvoren u “NLB banci“ d.d. Tuzla i transakcijski računi broj: 1610250023890080 otvoren u “Raiffeisen bank“ d.d. Sarajevo.

Obzirom da su ovi transakcijski računi ugašeni 2012. godine, odnosno 2010. godine, stranka je iskazujući ove račune prekršila odredbe člana 11. Pravilnika.

- (3) Stranka demokratske aktivnosti nije pravilno uspostavila i vodila blagajničko poslovanje.

² Akt Općine Ključ broj: 06-49-822/14 od 19.03.2014. godine.

Kontrolom blagajničkih izvještaja Centrale A-SDA Cazin, utvrđeno je da nalozi isplate ne sadrže potpis isplatioca niti primaoca novčanih sredstava. Takođe je utvrđeno da je Općinska organizacija A-SDA Velika Kladuša tokom 2013. godine imala jednu isplatu iz blagajne u iznosu od 58,50 KM, ali da blagajnički izvještaj nije sačinila.

- (4) Stranka demokratske aktivnosti nije evidentirala troškove u momentu nastanka obaveze, niti je vršila usaglašavanje obaveza sa dobavljačima, što za rezultat ima pogrešno iskazane troškove i obaveze u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju. Obzirom da stranka tokom obavljanja revizije, niti do dana izdavanja preliminarnog, odnosno konačnog izvještaja o reviziji, nije dostavila izvode otvorenih stavki na dan 31.12.2013. godine, Služba za reviziju se oslanjala na podatke iz poslovnih knjiga, te nije mogla potvrditi iskazane rashode, odnosno obaveze stranke u finansijskom izvještaju.³
- Revizijom je utvrđeno da je stranka u poslovnim knjigama evidentirala troškove električne energije Centrale Cazin po računima iz 2011. godine u ukupnom iznosu od 95,48 KM, ali nije evidentirala troškove po računima za novembar i decembar 2013. godine u ukupnom iznosu od 101,87 KM.
 - Općinska organizacija A-SDA Živinice je u poslovnim knjigama evidentirala troškove telefonskih usluga zaključno sa računom za septembar 2013. godine, odnosno nije evidentirala troškove za period oktobar-decembar 2013. godine.
 - Prema podacima iz poslovnih knjiga, troškovi telefonskih usluga OO A-SDA Velika Kladuša iznosili su 271,90 KM, što je stranka i iskazala u obrascu 4.1 (režijsko-administrativni i ostali troškovi) godišnjeg finansijskog izvještaja. Uvidom u račune, utvrđeno je da je stranka troškove i obaveze po računima dobavljača iz 2012. godine u ukupnom iznosu od 263,60 KM evidentirala kao troškove tekućeg perioda. Stranka demokratske aktivnosti nije u poslovnim knjigama evidentirala troškove telefonskih usluga za januar i februar, niti troškove u periodu od aprila do decembra 2013. godine.⁴
 - Revizijom je, takođe, utvrđeno da je stranka troškove po računima za zakup poslovnog prostora koji je koristila Općinska organizacija A-SDA Velika Kladuša u 2011. i 2012. godini u ukupnom iznosu od 4.914,00 KM evidentirala u 2013. godini. Stranka je, dana 01.01.2013. godine, na osnovu Izvoda otvorenih stavki od 22.12.2013. godine stornirala obaveze prema dobavljaču, odnosno umanjila rashode tekućeg perioda i ukupne rashode za 1.452,00 KM. Obzirom da je stranka isknjižila obaveze po početnom stanju na dan 01.01.2013. godine, dakle, obaveze iz ranijih godina, mišljenja smo da je ostvarila prihode u iznosu od 1.452,00 KM, te iste i evidentirati u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju.
 - Prema podacima iz obrasca 4.1, troškovi goriva Općinske organizacije A-SDA Cazin u 2013. godini iznosili su 11.265,50 KM. Revizijom je, međutim, utvrđeno da je stranka u poslovnim knjigama troškove goriva evidentirala po računima iz 2011. godine u iznosu od 780,99 KM, računima iz 2012. godine u ukupnom iznosu od 8.386,50 KM, te računima iz 2013. godine u ukupnom iznosu od 2.098,01 KM.
- (5) Stranka je u obrascima 4.1 (režijsko-administrativni i ostali troškovi) godišnjeg finansijskog izvještaja iskazala troškove goriva Općinske organizacije A-SDA Živinice u iznosu od 3.601,50 KM i Centrale A-SDA Tuzla u 5.045,00 KM.

³ Stranka na zahtjev revizora nije predočila sve račune koji su evidentirani u poslovnim knjigama.

⁴ Stranka je troškove evidentirala u momentu plaćanja obaveze.

Uvidom u blagajničke izvještaje i dodatnu dokumentaciju, utvrđeno je da su troškovi goriva u poslovnim knjigama evidentirani na osnovu računa za gorivo.

Na osnovu izvoda iz poslovnih knjiga, utvrđeno je da Općinska organizacija A-SDA Živinice i Centrala A-SDA Tuzla u 2013. godini nisu imali vozila.

Imajući u vidu da ovi odbori ne posjeduju vozila, a da su izvršili isplatu sredstava na osnovu računa za gorivo, odnosno da nemaju putne naloge iz kojih bi se utvrdilo u koju svrhu je utrošeno gorivo, stranka je imala obavezu da na isplaćena sredstva fizičkim licima obračuna porez na dohodak i pripadajuće doprinose.

Obzirom da nije u skladu sa poreskim propisima, obračunala i platila porez na dohodak i pripadajuće doprinose na sredstva isplaćena fizičkim licima po osnovu računa za gorivo, u poslovnim knjigama i finansijskom izvještaju troškovi i obaveze po ovom osnovu nisu ni iskazani.

- (6) Kontrolom je utvrđeno da Stranka demokratske aktivnosti u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala troškove zakupa poslovnih prostorija koje je koristila u Živinicama, čime je prekršila odredbe člana 21. i 22. Pravilnika.

Na osnovu podataka koje je dostavila Općina Živinice, utvrđeno je da je Stranka demokratske aktivnosti koristila prostorije u vlasništvu ove općine, površine 22,12 m². Mjesečna zakupnina za ove prostorije iznosila je 66,40 KM, odnosno 796,80 KM za 2013. godinu.

- (7) Služba za reviziju je utvrdila da stranka nije u poslovnim knjigama evidentirala nabavku kompjuterske opreme-HP ProBook u iznosu od 1.401,30 KM.

Uvidom u račune za usluge Bihnet mreže, utvrđeno je da je Općinska organizacija A-SDA Cazin nabavila HP ProBook od dobavljača „BH Telecom“ d.d., a obaveze po ovom osnovu izmiruje u mjesečnim ratama.

Stranka demokratske aktivnosti je račune za usluge Bihnet mreže zajedno sa mjesečnom ratom za opremu evidentirala na kontu troškova ptt usluga, čime je troškove nerealno uvećala.

U skladu sa računovodstvenim propisima, stranka je u poslovnim knjigama nabavku opreme trebala evidentirati kao osnovno sredstvo.

- (8) Revizijom je utvrđeno da Stranka demokratske aktivnosti nije u obrascu 5 (obaveze političke stranke) godišnjeg finansijskog izvještaja pravilno iskazala obaveze na dan 31.12.2013. godine, čime je prekršila odredbe člana 24. Pravilnika. Takođe je utvrđeno da stranka nije usaglašavala obaveze sa dobavljačima, što za rezultat ima pogrešno iskazane obaveze u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju.

- Revizijom je utvrđeno da stranka prilikom sačinjavanja finansijskih izvještaja nije uzela u obzir iskazane avansne uplate dobavljačima, tako da su ukupne obaveze stranke u godišnjem finansijskom izvještaju iskazane u manjem iznosu u odnosu na podatke iz poslovnih knjiga. Stranka je u obrascu 5 iskazala obaveze u ukupnom iznosu od 28.267,69 KM, dok su obaveze stranke, kada se isključe avansi dati dobavljačima, iznosile 31.914,12 KM.
- Stranka u obrascu 5 nije iskazala obaveze po osnovu zakupa prema Općini Živinice, koje su prema podacima općine na dan 31.12.2013. godine iznosile 796,80 KM.
- Obzirom da stranka troškove nije evidentirala u momentu nastanka obaveze, već u momentu plaćanja, ni obaveze koje je stranka iskazala u poslovnim knjigama i godišnjem finansijskom izvještaju nisu pravilno iskazane.

5.2. PREPORUKE

Preporučuje se Stranci demokratske aktivnosti da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da vodi potpune evidencije o priložima,*
- *da poslovne knjige vodi u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Federacije Bosne i Hercegovine, odnosno da vodi tačne i potpune evidencije o svojim prihodima, rashodima i obavezama, i*
- *da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji Bosne i Hercegovine popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.*

Takođe se preporučuje:

- *da prihode i rashode priznaje u momentu njihovog nastanka, a ne u momentu naplate ili plaćanja,*
- *da poslovanje blagajne uredi na način da se razgraniče dužnosti odobravanja isplate, evidentiranja i isplate gotovine, odnosno da evidentiranje isplata iz blagajne u poslovnim knjigama vrši na osnovu ispravne dokumentacije (npr. potpisani nalog uplate i nalog isplate; ovjereni računi za isplatu), i*
- *da u skladu sa Zakonom računovodstvu i reviziju Federacije Bosne i Hercegovine izvrši popis imovine i obaveza i provede odgovarajuća knjiženja.*

KOMENTAR:

U ostavljenom roku, Stranka demokratske aktivnosti nije dostavila primjedbe na Preliminarani izvještaj o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2013. godinu.

Šef Odsjeka za revizijske poslove, revizor

Sanja Tošović

Revizor

Veliborka Kenjić

Šef Službe za reviziju

mr.sc. Hasida Gušić